

Riksintresse för kulturmiljövård Billa-Hemmesjö [G 25] (Hemmesjö sn)

Motivering:

Odlingslandskap som pedagogiskt visar en bygd framväxt från förhistorisk tid till sent 1800-tal (Fornlämningsmiljö, Kyrkomiljö, Gårdsmiljö)

Uttryck för riksintresset:

Hemmesjös 1100-tals kyrka. Den nya kyrkan från 1848 uppfördes långt ifrån den medeltida, närmare Åryds järnbruk. Vägen mellan kyrkorna löper centralt genom den odlade bygden och kantas av odlingslandskap med välbevarade gårdsbildningar, stenmurar, odlingsrösen m.m. samt ensamliggande eller i mindre grupper belägna rösen och kvadratiska stensättningar, som utom bosättning under bronsålder och äldre järnålder. Norr om Hemmesjö finns ett yngre järnåldersgravfält.

Ett urval riktlinjer:

- Bebyggelse eller andra anläggningar som stör kyrkornas visuellt dominerande läge i landskapet kan medföra påtaglig skada.
- Den utpräglade jordbruksbygden tillhör ett av riksintressets värden. Överföring av odlingsmark till skogsmark, samlad villabebyggelse eller liknande åtgärder som ändrar miljöns karaktär av odlingsbygd kan, beroende på omfattning och lokalisering, medföra påtaglig skada.
- Vidgning av byvägen mellan Billa och Hemmesjö eller andra åtgärder inom vägområdet som ger vägen ett mer storskaligt uttryck eller skapar barriärer mellan vägen och omkringliggande landskap kan medföra påtaglig skada. Utformningen är vid sådana åtgärder en viktig fråga
- Längs med Billavägen har jordbruksbebyggelse och villabebyggelse av olika karaktär vuxit fram. Bebyggelsens framväxt förklaras av sockencentrumets lokalisering vid häradsvägen. Fortsatt utökad villa- eller småhusbebyggelse längs med vägen bedöms inte kunna minska riksintressets läsbarhet, utan kan tvärtom med fördel lokaliseras hit.

1

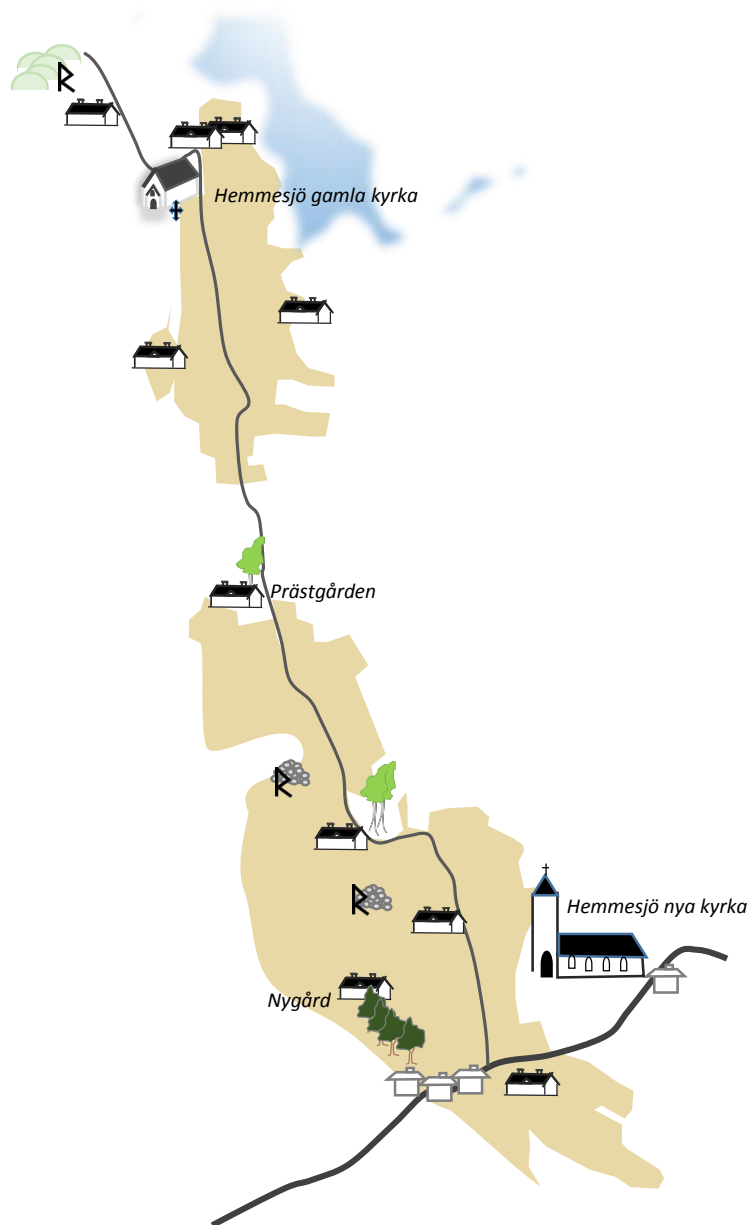

2

3

1. Hemmesjö gamla kyrka med sin tidigromanska karaktär. Kyrkan var en av biskopen i Växjö's prebendekyrkor, om detta vittnar flera påkostade detaljer.
2. Längs med drumlinens rygg löper byvägen, vilken omgärdas av sammansatta odlingsmarker. Här ligger de mest fördelaktiga jordarna, och de har brukats från förhistorisk tid till idag.
3. Billa Södregård ligger kvar på platsen för Billas historiska bytomt. Flera av gårdarna i Billa har kvar sin 1800-tals karaktär. I fonden syns tornet till Hemmesjö nya kyrka, en av de tydligaste uttrycken för bygdens utveckling och starka befolkningsökning under 1700- och 1800-talen.

LÄNSSTYRELSEN
I K R O N O B E R G S L Ä N